

ТОШКЕНТ ОҚШОМИ

Ўзбекистон Компартияси Тошкент шаҳар комитети ва халқ депутатлари шаҳар Советининг органи

ГАЗЕТА 1986 йил 1 июлдан чиқа бошлаган.

№ 142 (6.033) • 1986 йил 21 июнь, шанба • Баҳоси 3 трийн.

ЖАДАЛЛАШТИРИШ ЙЎЛИДАН

КПСС Марказий Комитетининг бўлиб ўтган Пленуми материаллари, партиянинг Марказий Комитетининг Совет Иттифоқи меҳнаткашларига Мурожаатномаси, СССР Олий Совети сессияси қарорларини барча совет кишилари қатори Ўзбекистон пойтахти меҳнаткашлари ҳам қизгин қўллаб-қувватламоқдалар. «Тошкент оқшоми» газета редак-

циясига шу кунларда келаётган кўпгина мактубларда газетхонларимиз партия Марказий Комитети Пленуми ҳужжатларини бугунги ишимизнинг аниқ дастуриламалари деб атамоқдалар. Шаҳримиз меҳнаткашлари ўн иккинчи беш йиллик топшириқларини муваффақиятли бажариш йилида эканликларини изҳор этмоқдалар.

Курилишлар ҳашарга чорлайди

Янги часига иш юритайлик

Шу кунларда ҳар биримизнинг кўнгилмиздан ўтаётган гапларни қисқача қилиб шундай ифодалаш мумкин: КПСС XXVII съездининг кейин жамиятимизнинг бутун ҳаётида қайта қуриш жараяни бормоқда, бу эса бевосита ҳар биримизнинг кундалик ҳаётимизда ҳам яққол сезилмоқда. КПСС Марказий Комитетининг июнь (1986 йил) Пленумида жуда ҳақоний таъкидлаб ўтилганидек, биз муваффақиятлар билан бир қаторда халақат бераётган эскирча қолпондаги иш юритишларга жиддий барҳам беришимиз, маъсулятининг асосий қисmini ўз зимманига олишимиз лозим. Съезд белгилаб берган жадаллаштириш программасини ишда жиддий қайта қуришларимиз, иш юритишнинг янги методларимиз, тафсилотда жиддий ўзгаришларимиз амалга ошириб бўлаемиз. Бунга ҳар бир коммунист, ҳар бир меҳнатчи чунки тундунчи олмади керак. Тўғри, меҳнатсевар коллективимиз, коммунистларнинг кўпчилиги қисми ҳалол, фидокорона меҳнат қилипти, ишда ташаббускорлик ва активлик кўрсатишга интилади. Аммо орамизда ҳали иш уринга сафсатабозлик қилаётган, ўртоқларча танқиддан кейин ҳам амалий ҳулосалар чиқариб олмаётган кишилар ҳам йўқ эмас. Бундайлар-гўё оғизда қайта

қуриш тарафдори бўлишдию, аслида эса баландпарвоз гаплар нарига ўтирмайдди. Бизга эса конкрет иш натижаси, одамларга, уларнинг ишга яқини муносабатига янада кўпроқ эътибор беришимиз, бошқача қилиб айтганда инсоний партиявий ишларимизнинг марказига қўйишимиз керак. Шу кунларда цех партия ташкилини ишлаб чиқаришни интенсификация, танқид ва ўз-ўзини танқидни ривожлантириш, барча ишларда ошкоралик учун курашмоқда. Меҳнат ютуқларини чакки бўлмапти. Коллективимиз план топшириқлари ва зиммага олган социалистик мажбуриятларини муваффақиятли адо этишга интиломоқда. Пленум бизга яна бир бор принципиаллик билан иш тутиш, талабчанликни кучайтириш, ҳалол, фидойи ва меҳнатсевар олий коммунист ва ишчи-хизматчилар ташаббусини ва активлигини, уларнинг ҳар қандай салбий ҳолатларга нисбатан мурокасизлигини кенг қўллаб-қувватлаш зарурлигини уқтирди. Биз ўз ишларимизда Пленумнинг ана шу қўрсатмаларига қатъий риоя қиламиз.

Х. ҲОШИМОВ,

Тошкент қишлоқ ҳўжалик машинасозлиги заводи 3-механика цехи партия ташкилотининг секретари.

Коллективимиз аҳди

Тошкент тикувчилик ишлаб чиқариш бирлашмаси коллективни вақтдан ўзиб ишламоқда. Корхона меҳнат аҳли йил бошдан бери 22 миллион сўмлик товар маҳсулотлари ишлаб чиқарди. Бу пландан 400 миң сўмлик ортиқдир. Бирлашмада маҳсулот турларини кўпайтиришга қатъий эътибор берилмоқда. Шунинг учун ҳам бу ерда «Янгилик» индекси қўйилган маҳсулотлар сон йил сайин ортиб бормоқда. Йил бошдан бери тикувчилик 40 турдан ортиқ янги товарлар ишлаб чиқаришни йўлга қўйишди. Бу 7,9 миллион сўмлик маҳсулот дедимки.

СССР Олий Совети навбатдаги сессиясида ҳамда КПСС Марказий Комитетининг Совет Иттифоқи меҳнаткашларига Мурожаатномасида ҳам социалистик мусобақага кенг ўрин берилганлиги бежиз эмас. Жумладан, Мурожаатномдаги «Меҳнат унвондорлигини ошириш, маҳсулот сифатини яхшилаш, ресурсларни тежаш — ҳозир мусобақанинг бош омилдир», деган сўзлар билан барча коллективларнинг қўндалик шийорига айланган қўндалик керак. Ана шундангина муваффақиятларимиз янада салмоқли бўлади. Корхонада мусобақа илғорлари кўплаб топилади. Е. Ёқубова, Ф. Ҳолиқова, М. Мадамина бошлиқ бригадалар ўзаро беллашувда пешнадамлик қилишмоқда. Улуг' Октябрнинг 69 йиллигини меҳнатда муносиб ютуқларини қўлга киритган ҳолда кутуб олишга аҳд қилган коллектив йиллик планни муддатидан илгари бажариш ва планга қўшимча 200 миң сўмлик маҳсулот ишлаб чиқаришга бел боғланган.

Э. МУХАМЕДОВА,

Тошкент тикувчилик ишлаб чиқариш бирлашмаси бригадаси бошлиғи.

Ташаббус издошлари

ВАЗ ишчиларининг ватанпарварлик ташаббуси тобора кенг қулоқ ёймоқда. Шаҳримиз илгор корхоналари, Курилиш ташкилотлари, муассасаларининг ходимлари касалхона, мактаб, болалар богчаси ва маданий-маиший объектларда камида 4—5 дам олиш кўни ишлаб бериш ташаббусини яқдиллик билан қўллаб-қувватламоқдалар. Ташаббус издошларининг сафи кун сайин кенгаймоқда.

Кўнгиллилар сафида

В. П. Чкалов номидаги Тошкент авиация ишлаб чиқариш бирлашмасининг ремонт қурилиш бошқармаси коллективини Волга автомобиль заводи бригадирлари В. Чванов ва С. Агаповлар бошлаган ташаббуси бир овоздан маъқуллашди. Шу муносабат билан бўлиб ўтган йилгида бошқарма бригадирлари, ишчилари ўз бунда вақтларида бир неча кун маданий-маиший қурилишларда ишлаб беришга аҳд қилишди. Айниқса бу борда А. Нагапетян бош бўлган комплекслашган бригада ишчилари ибрат кўрсатишди. Улар беш дам олиш кўнида корхонанинг ёзи клуби ҳамда «Авиатор» пионер лагери, «Космос» нафеси бинолари ремонтда қатнашишга аҳд қилдилар. Бу бригада бошқармада энг илгор коллективлардан ҳисобланади. Унинг 35 аъзоси бўлиб, бунёдкорлар ҳаминга сифатли иш бажаришлари билан бошқармага ибрат кўрсатиб келишди. Коллективнинг М. Шейхутдинова, М. Сакаева, А. Балаян, Е. Мартинов, В. Мусамухамедов сингари бўғичи ва дурадлик қилишмоқда. Ҳозир бригада В.А.Зиликлар ташаббуси бўйича бир марта ҳашар ўтказди. Қурувчилар 24 май кўни «Космос» меҳмонхонаси ремонтини ишларида актив қатнашдилар.

Сўз ва иш бирлиги

Тошкентдаги 5-автопаркда бўлиб ўтган митинг қатнашчилари Волга автомобил-созларининг ташаббусини муҳимга қилдилар. Йилгилик қатнашчилари ана шу ташаббусни бир овоздан қўллаб-қувватлаб, тўрт бунёдкорлик турли маданий-маиший объектларда ишлаб беришга ваъда бердилар. 1-автоклубна бригадирлари А. К. Жукова митингда сўзга чиқиб, у бошчилигида қўлга киритилган коллективнинг тўрт бунёдкорлик қилишда мактаб ва богча қурилишларида банконилик ишлаб беришга розилик қилди. Сўз билан иш бир ҳайдоқлар ўз ваъдаларига адо қилишмоқда. Орадан ўнчунга қисқа муддат ичда улар икки марта янги ҳашарлар чиқинди. Улар таксонлар хизматчилари учун бўлиб этилаётган ошхона қурилишида тер тўкиб ишладилар. Ўзбекистон ССР Автотранспорт министрлиги системасидаги энг илгор такси ҳайдовчилардан бири — Улуг' Ватан уруши ветерани М. С. Шағареев бош бўлган бригада аъзолари автокомбинат учун қурилаётган

маиший бинодаги ишларни дам олиш кўнлари ҳашар йўли билан ишчиликка қайтаришга аҳд қилишди. Бу объектда Б. Расулов бошчилигида қуриладиган аккумулятор участкаси ишчилари ҳам меҳнат қилишадиган бўлишди. Ўз интернационал бурчи содиқ коллектив чернобилликларга ёрдам қилиши чўзишни ҳам унутмади. Корхонанинг ҳайдовчи, ремонтчи, инженер-техник ходимлари икки кунлик иш ҳақларини, яъни 9468 сўм пулни 904-сўмга ўтказишди.

В. ПОПЛАВСКИЙ,

Мусобақа илгорлари

Акмал Ҳасанов бошчилигида қуриладиган комплекс коммунистик меҳнат бригадаси «Глававторострой»нинг 6-трести 32-қурилиш бошқармасига қарашли коллективлар орасидаги социалистик мусобақада пешқаддам ўринлардан бирини эгаллаб кетмоқда. В.А.Зиликлар ташаббусига қўшилган бу коллектив бригадаси пудратни мето. Данининг 30 аъзоси турли касобларни ўзлаштириб олган юксак малакали қурувчилар ҳисобланади.

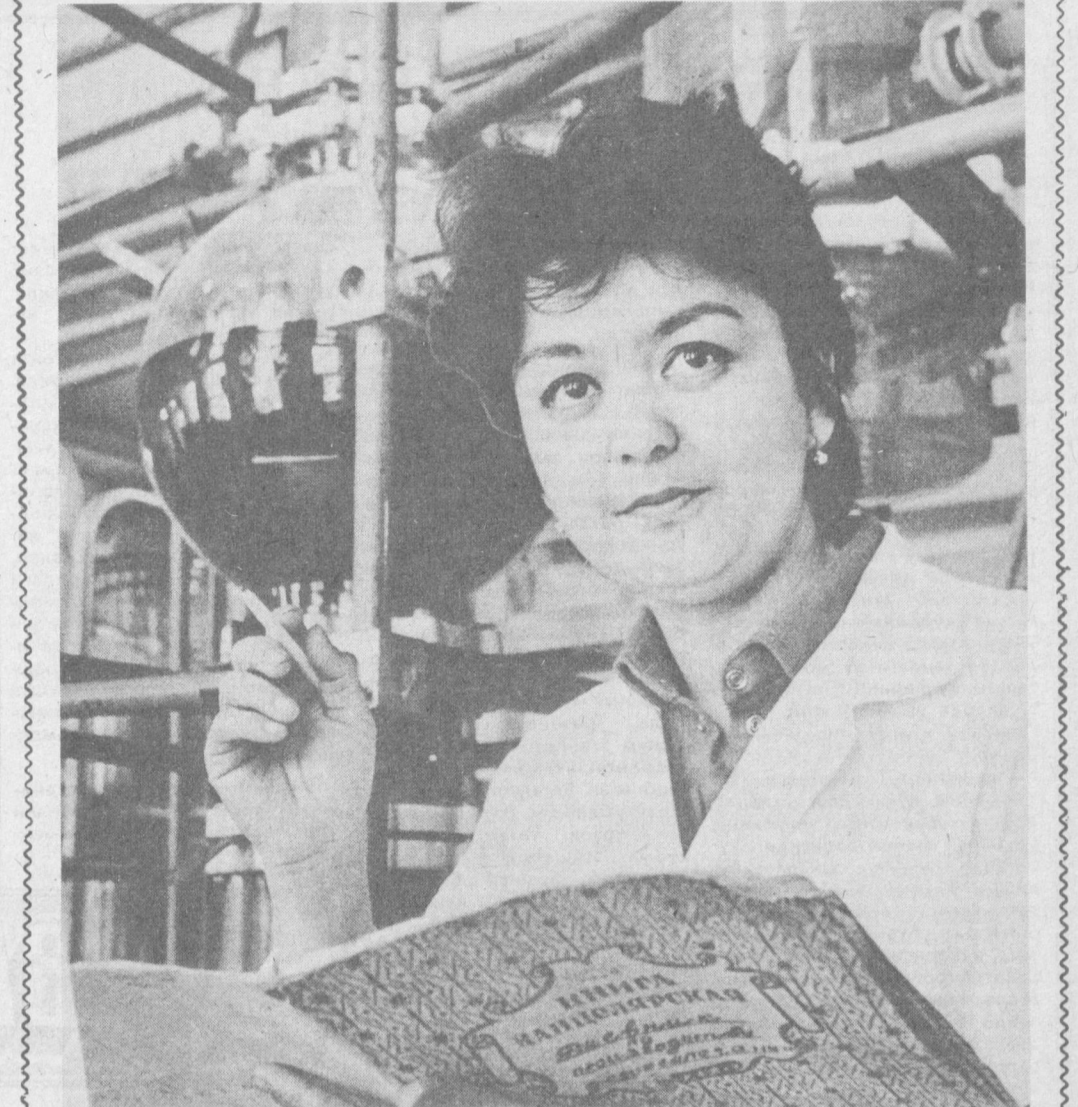
Ҳозир бунёдкорлар М. Горький проспектида қад қўйиладиган «Ўзбекирогелоплекс» институтига қарашли тўқинчи қаватли янги корпус қурилишида меҳнат қилишмоқда. Бригаданинг Ш. Маширапов ва Р. Тожиёв сингари пешқаддам қурувчилари вақтдан ўзиб ишлаб, шахсий иккинчи квартал план-топшириқларини адо этиб қўйишди. Шу кунларда коллектив Улуг' Октябрнинг 69 йиллиги байрамиданга ўн иккинчи беш йиллигининг биринчи йили план-топшириқларини бажаришга аҳд қилиб ишламоқда.

М. ФЕЛЬДМАН.

СУРАТДА: мазкур заводнинг Раиса Колесникова (чапдан ўнчи) бошлиқ илгор бригадаси аъзолари янги режалар ҳусусида суҳбатлашишмоқда. Т. Каримов фотоес.

Замондошимиз

Яшиллик оламнинг кўпдан-кўп мўъжизалари бор. Усимликларда ҳаёт учун зарурий ҳамма модда-маданлар мавжудки, буларсиз туркиликни тасаввур этиб бўлмайди. Шунинг учун ҳам «Набобот — ҳаёт манбаи» дейилади. Дилдора ўрта мактабда ўқиб юрганидек ўсимликлар оламини қизиқиб ўйинди, асли билан ўқиди, институтда ҳам яхши ўқиди. Ана, бир неча йилларки, у Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг ўсимлик моддаларини химия институтинида кичик илмий ходим бўлиб ишламоқда. —Мен институтимизнинг пестицидлар лабораториясида ўз ишимни жуда севиб бажараман, — дейди Дилдора Ҳакимова фохр билан. —Олимларимиз қишлоқ ҳўжалик экинлари зараркундаларига қарши турли препаратлар ишлаб чиқишмоқда. Лабораториямизда олиб борилаётган янги иxtиролар халқ ҳўжалигига қанча кўп фойда келтирса, бу ҳаммамизнинг қувончимиз бўлади. Шунинг билан айтиш мумкинки, пестицидлар лабораториясида яратилган препаратлар тақрибда синаб қўрилганда яхши натижалар берди. Ана шу янгиликларда ҳам кесиблари қатори Дилдора Ҳакимова ҳам кичик бўлсада ҳиссаси бор.

СУРАТДА: кичик илмий ходим Дилдора Ҳакимова лабораторияда махсус эксперимент ўтказмоқда.

В. Сироткин фотоси.

Халқ жасорати абадий

Эртага — 22 июнь, яншанба. Фашистлар Германиясининг Совет Иттифоқига хиёнаткорона ҳужуми, Улуг' Ватан уруши бошланганлигининг 45 йиллиги, Немец-фашист босқинчилари халқимиз бошига оғир жабурун соғир олиб келган бу кун совет кишиларининг хотирасидан асло унутилмайди. Шу кундан бошлаб ватанпарвар халқимиз мисли қўрилмаган жасорат кўрсатиб, империализмнинг ғалаба сури кутулган устидан ғалаба сури кутулган қаддам ташлади.

Фашистлар Германиясининг Совет Иттифоқига хиёнаткорона ҳужуми ва Улуг' Ватан уруши бошланганлигининг 45 йиллиги арафасида завод ва фабрикаларда, саноят корхоналари ва ўқув юртларида урушга қарши митинглар ва йилгилик қўриқлар ўтказилди, фронт ортида ўз меҳнати билан Буюк Ғалабага саломқоли ҳисса қўлган меҳнат ветеранлари билан уралушлар, лекциялар, илмий-амалий конференциялар ўтказилмоқда.

«Кеча» уруш ветеранлари Совет комитети Тошкент секциясида «Фашистлар Германиясининг СССРга қарши хиёнаткорона ҳужуми ва емирилишининг 45 йиллиги»

Алло, редакциями? Инсон саломатлиги — МУҲИМ ИШ

«Хар бир инсон учун, шунингдек жамият учун ҳам саломатлигини қимматроқ нарсаси йўқ. Кишиларнинг сийхат-саломатлигини муҳофиза этиш ва мустаҳкамлаш — тоғт муҳим ишдир. Биз сийхат-саломатлик проблемаларига кенг социал позициялардан туриб қарашимиз керак. Сийхат-саломатлик, энг аввало меҳнат ва турмуш шароитларига, фаровонлик даражасига боғлиқ. Халқ соғлигини сақлаш жуда катта аҳамиятга эга, албатта.» —КПСС Марказий Комитетининг КПСС XXVII съездида Сийсий докладыда битилган ушбу сўзлар замирида бир олам маъно ётибди. Чиндан ҳам саломатликка нима етсими! Ана шу сабабдан соғлиқни сақлаш хизматининг юксалиши, поликлиника ва касалхоналарда, амбулатория ва медицина-санитария қисмларида диагностика, даволаш жараёнларини тақомиллаштириш билан боғлиқ масалаларга ҳар биримиз аниқ эътибор билан қараймиз. Аҳолининг соғлиқни сақлаш масалалари ва проблемаларига бўлган қизиқиш ва эътибори «Тошкент оқшоми» газета редакцияси келаётган кўпгина мактубларда ҳам ўз ифодасини топади. Оқшомхонларимиз редакцияга йўллаган мактубларида оқ халати шифокорларнинг фидокорона ишларини ёзишдан ташқари аҳолига медицина хизмати кўрсатишни яхшилаш, уларнинг доридорларига бўлган эҳтибинин қондириш, «тез ёрдам» ишларини тақомиллаштириш, касалхоналардаги ўрин-

Янги буюмлар

«Узместром» бирлашмасининг мутахассислари харидорларга ўзига ҳос сопол идишни тақдир этидилар. Улар бешта предметдан иборат кофе набори, зирвор солинадиган ошхона

Ўзбекистон меҳмонлари

Яман Социалистик партияси Марказий Комитетининг аъзоси Абдуразақ Шанф бошчилигидаги Яман Социалистик партияси партия ходимлари делегацияси Ўзбекистонга келди. Яман Халқ Демократик Республикасида келган

Телетайп лентасидан

БУЭНОС-АЙРЕС. Чили марказий районлари узра бир неча кундан бери давом этаётган бурон 12 кишининг асдинини қуртиди. 30 киши бедарек йўқолди. Тинимсиз ёғётган ёмғир ва буронлар натижасида Сантьяго шаҳрининг

сатҳи гоғтада кўтарилиб кетди. Йилнинг бошқа фаслларида кичик бир жилгага айланган Мелпачо хайқириб, оқиб кўприкларни кўчириб, йўллар ва қирғоқ бўйидаги иморатларни бузиб кетмоқда. ПАНАМА. АҚШнинг Панама канали районида жойлашган Говард авиабазасида катта авиация фалокати рўй берди. АҚШ ҳарбий-ҳаво кучларининг осмонда ёниги берадиган KC-135 реактив самолёти қўнаётиб портлаб кетди. Панамдаги ҳарбий базалари шу қўмондонлик иxtиёрида хабар қилишларича, экиннинг тўртта аъзоси ҳалок бўлган. ЛОНДОН. Англия ҳарбий-ҳаво кучларининг «Торнадо» кирувчи самолёти Элан Вэллей районидаги (Уэльс) машқ учини чоғида фалокатга йўлиқиб мажакланди. Пресс Ассошиэтид агентлигининг хабар беришча самолёт экиннинг икки аъзоси ҳалок бўлган. Фалокатнинг сабаблари текширилмоқда. (ТАСС).

Дўстликнинг улуғвор қудрати

Йиллар ўтади, асрлар ўтади, ammo буюк халқимизнинг бахтли ҳаёти, она-Ватанимизнинг озодлиги, мустақиллиги учун олиб борган қаҳрамонона курашлари асло унутилмайди. Шундай унутилмас, шонли курашлардан бири бундан 45 йил муқаддам халқимиз бошига катта кўпфатлар келтирган фашистлар Германиясининг ёвузларга ҳужумига қарши қўрилган Улуғ Ватан уруши кўтарилиши ва 1418 кун давом этган шиддатли жангларда деярли бутун Европани забт этиб, тиш-тирноғининг асосий қисмига эгаси бўлган Германиянинг қўрилган уруши ва унинг мақдурли кучларини, оғир буюқлашувларни тор-мор этиб, Буюк Галабани қўлга киритганидир.

Ҳазар севишини, совет кишиларининг улуғ дўстлиги метинда мустақам, Буюк Галаба омилларидан бири эканлигини кўрсатади.

Жанг майдонларида турли миллат фараздари ёнма-ён туриб, ҳамжиҳат бўлиб, она-Ватанимизнинг алл арслон баҳадирлари эканлигининг намоёиш қилдилар. Мен гвардиячи танк корпусининг мотоциклида бўлиб, урушнинг охирида эса фронтда ўзбек тилида чиқиб турган газета редакциясида ҳарбий мухбир бўлиб хизмат этган вақтларимда турли миллат фараздари билан биргача кўчалардан туриб ўшаниб, разведка йўлларида, ҳужум майдонларида мислидиз қаҳрамонликларининг гувоҳи бўлганман. Батальонимизда рус, украин, белорус, татар, молдав, вен, қозоқ, гузай йигитлари хизмат этишарди. Улар ёнма-ён туриб, фашист босқинчиларни ҳамма ерда қақшатқич зарбаларга учратиб, Буюк Галабамизга ўзларининг нуносив дўстларини қўшдилар, жанговар орденлар билан мукофотландилар.

Урушда кўп дўстларимиздан ажралдик. Бир қанча йигитларимиз Европа халқларининг фашизм асоратидан ҳалос этиш йўлида жонларини фидо этдилар. Ҳа, Совет Куролли Кучларининг уч миллион солдатидан ва офицерларидан Европа халқларининг озод этиш, инсониятни фашизм кулгили ҳавфидан кутқариш йўлида қўрбон бўлдилар ёки қонларини тўкдилар. Булардан бир миллионини озод этилган мамлакатлар ерларида абадий қолдилар. Уларни унуттиш мумкин эмас, улар бизнинг қалбларимизда, ишларимизда тирик, биз билан бирга дунё тинчилиги учун кураш олиб бормоқдалар.

Бизнинг мамлакатимиз қардош социалистик мамлакатлар билан яқиндан ҳамжиҳатлиқ билан ҳаракат қилиб, тинчлик...

1941 йил 22 июнь соат 3 дан 15 минут ўтганда фашистлар Германиясини Совет Иттифоқига хўннаткорона ҳужум қилди. Уша кунийк бизнинг ғарбий махус ҳарбий округ составиди Қизил Байроқчи 17-дивизи 278-мотоуқчилар полкимиз фашист босқинчиларига қарши жангга киршиди.

Босқинчи газандалар аввал аҳоли пунктларини, ўт оини нуқталаримизни артиллериядан қаттиқ ўққа турди. Атрофда ёнгин бошланди. Осмонда пайдо бўлган «қора қўзғун» галалари тинч ўққа ётган шаҳар аҳолисини устига бомба ёждирди.

Эрта тонгда яна пайдо бўлган фашист самолётлари ўт оини нуқталаримизни пулемётдан ўққа туға бошладди. Кейин эса артиллерия ва танклар қўмағида гитлерчи босқинчилар армиясини пилладан чегарачиларимиз турган позицияга ҳужумга ташланди. Буйроқчи бинаов бизнинг қисимини артиллерия ва танклар мададида чегарачиларимизга ёрдамга шоншди. Кучли қаршиликка учраган босқинчилар чекинши-

Бундан қирк беш йил муқаддам фашистлар Германиясини Совет Иттифоқига хўннаткорона ҳужум қилди. Бутун совет халқи душманга қарши курашга оланди — Улуғ Ватан уруши бошланди.

«Ватанпарварининг ушбу сонидидаги материалларда гитлерчи босқинчиларнинг биринчи ҳужумини мардонловар қайтарган ва суронли йилларда оғир синовини матонат билан энган Қизил Армия жангчилари, совет кишиларининг жасорати ҳақида ҳикоя қилинади.

Матонатли Алехксенко, сергайрат Юсупов, оёққўнгат Муратов, ҳаммининг қ ҳўрмадини қозонган рота а командири Медведев... ва (бошқалар) ҳамон менинг ё, ёлдам. Уларнинг ҳаммаси ҳў шўнча-чўшак ва кубовон, навқиррон йигитлар эди.

Урушнинг биринчи куниди, биринчи жангдаёққ душман кескин қаршиликка учради. Вангичлик чеченинган шонли армиясини, кейини ёвуз интияли макор душманнинг ўд устиди тор-мор этиб, и, Буюк Галаба байронини балаладн кўтарди.

У. МАРДИЧЕВ,
Улуғ Ватан урушини қатнашчиси.

Ҳеч ким ва ҳеч нарса унутилмайди...Биринчи жанг

Тажминан туш пайти ортимизда автомат отшимлари эшитилди. Кейин маълум бўлишича, жангчиларимиз қизил аскарлар кийимини кийиб олиб, ўқ-дори ва озин-овқат омондорларини эгаллашга улгурган немис қўпоровчилари билан жангга киришган эканлар. Макор босқинчилар асирга олдини.

Кунини иккинчи армия ахволинимиз анча оғирлашди. Мадад олган душман пилладан танклар қўмағида яна биз томон ўрмалай бошладди. Артиллерия ва танкларимиз ҳамма биз жангчилар пулемётлар, авиоматлар, танкка қарши илтифатлардан босқинчи билан жангга киришган эканлар. 250—300 метр чамаси наридда душманнинг 3 танки ёнб кетди. Вазодимиз жангчилари Алексенко, Юсупов белларига гранаталар шодасини боғлаб, биз томон ақинлашиб келадган танклар остига ўзларини ташладилар. Шу заҳоти икки танкин алаига қоллади. Шу дамда қўл пулемети билан қўролланган бир неча немис мотоиқчилари ўрмон четиди пайдо бўлиб, тартибсиз равишда биз томон ўқ уза бошладди. Бу муртадалар ёрдамида гитлерчилар жон қолдига ҳул жумга зўр берди. «Ватан учун! Сталин учун!» хитоблари остида биз ҳам, шу хитобда беавъ олинтув эди. У тез-тез қўл жангига айлашиб кетарди. Кетга икки қўшилларимизнинг сикувта баршод бера олманган душман юзлаб жасадлар, мажакланган замбаракларини, ўнлаб қўл пулемети билан қўролланган мотоиқчилари, танкларини жанг майдониди қолдириб, чекинди.

Ҳегарачилар, жангчилар, командирлар урушнинг биринчи кунини душманнинг ўнлаб ҳужумини қайтайриб, мислидиз қаҳрамонлик қилдилар. Уларнинг қўнчилиги б беомон жангларда мардларча а халоқ бўлди.

Матонатли Алехксенко, сергайрат Юсупов, оёққўнгат Муратов, ҳаммининг қ ҳўрмадини қозонган рота а командири Медведев... ва (бошқалар) ҳамон менинг ё, ёлдам. Уларнинг ҳаммаси ҳў шўнча-чўшак ва кубовон, навқиррон йигитлар эди.

Урушнинг биринчи куниди, биринчи жангдаёққ душман кескин қаршиликка учради. Вангичлик чеченинган шонли армиясини, кейини ёвуз интияли макор душманнинг ўд устиди тор-мор этиб, и, Буюк Галаба байронини балаладн кўтарди.

У. МАРДИЧЕВ,
Улуғ Ватан урушини қатнашчиси.

ВАТАНПАРВАР № 6 (37)

«ВАТАНПАРВАР» ЖАМОАТЧИЛИК СОВЕТИНИНГ РАЙСИ — УРУШ ВЕТЕРАНЛАРИ СОВЕТ КОМИТЕТИ ТОШКЕНТ СЕКЦИЈАСИНИНГ РАЙСИ, СОВЕТ ИТТИФОҚИ ҚАҲРАМОНИ БОИС ХАМИДОВИЧ ЭРГАШЕВ.

Урушда кўп дўстларимиздан ажралдик. Бир қанча йигитларимиз Европа халқларининг фашизм асоратидан ҳалос этиш йўлида жонларини фидо этдилар. Ҳа, Совет Куролли Кучларининг уч миллион солдатидан ва офицерларидан Европа халқларининг озод этиш, инсониятни фашизм кулгили ҳавфидан кутқариш йўлида қўрбон бўлдилар ёки қонларини тўкдилар. Булардан бир миллионини озод этилган мамлакатлар ерларида абадий қолдилар. Уларни унуттиш мумкин эмас, улар бизнинг қалбларимизда, ишларимизда тирик, биз билан бирга дунё тинчилиги учун кураш олиб бормоқдалар.

Бизнинг мамлакатимиз қардош социалистик мамлакатлар билан яқиндан ҳамжиҳатлиқ билан ҳаракат қилиб, тинчлик...

Уруш совет экономикаси учун ҳам оғир синов бўлди. Совет Иттифоқи кучли ва ёвуз душманга қарши курашишда фанат ўз кучигагина ишониб иш қилиш керак эди. Шунинг учун урушнинг дастлабки куниди макор алапти қарбий изга ўтказилди. Бунда Ўзбекистон Иттифоқимизнинг энг муҳим арсеналлардан бирига айланди. 1941 йилнинг охирига келиб республикамизда завод ва фабрикалар самолётлар, тўпалар, миномётлар, гранаталар, танкка қарши миналар, авиобомба ва турли снарядлар ишлаб чиқара бошладди. Ўзбекистонга юзга яқин санаот корхонаси кўчириб келинди. Ҳозирги В. П. Чкалов номидаги Тошкент авиация ишлаб чиқариш бирылашмаси ҳам ўшандай корхоналардан бири эди.

Ғалаба байроғи

Шу байроқ чўғ бўлиб, ёвуз душманнинг Жирканч ниятига кетди ў-олов,
Шу байроқ муаззас Ватан қўлида,
Қудратта пешво у, сўнмас шони бор.
Амалдор азмидан у эр йўлида,
Олдига ўтади чорласа дийр.
Шу байроқ қўшдаи яқираб ҳар дам,
Қуррай заминга нур сочар мангу,
Пойида фараздлар нурлар қасам,
Музаффар жангчидай доим поста у.
НАЗАРМАТ.

Муқаддас бурч

Ушанда мен ҳозирги Октябрь революцияси номидаги заводда ишчи бўлиб ишлардим ва айни пайтда Ўзбекистон ССР Олий Совети депутати эдим. Машъум уруш бошланган ҳамон қўнчили бўлиб фронтга юбориларини сўраб, арива ёздим. Мен билан маъсўл партия ходимлари Обид Абдураззоқов, Ислом Хамидов, Карим Ҳасанов, Қодир Абдураззоқов сини. Ғарб тўрт нафар депутат ҳам ўзларини фронтнинг олдиди маррасига қўнатишларини илтимос қилиб, арива берди. Урушнинг шу дастлабки кунлариди Тошкент темирйўли вокзалида қўнчили бўлиб она-юрт ҳимоясига овланганларни кузатишга бағишланган митинг бўлди. Унда Ўзбекистон КП(б) Марказий Комитетининг биринчи секретари Усмон Юсупов нутқ сўзлади. Уша сўзлар ҳанузгача кўнчили остида жаранглайди: «Ёлларди жангчилар, командирлар!»

Кузатувдан сўнг аввалги Дон, кейин эса Сталинграднинг ҳаракатиди 21-армия 333-дивизиянинг 897-артиллерия полки партия ташкилотига етакчилиқ қила бошладим. Қалач шаҳри учун бўлган оғир жангда жароҳатландим. Депутатлар — полкдощ дўстларим Абдураҳмонов, Ҳасанов, Абдураззоқов, Худойбердиев, Тўлағановлар мардларча ҳалоқ бўлдилар.

Виз партия ва уруш ветеранлари шифахонаси уруш кўпфатларининг гувоҳи бўлиб биз билан бирга вафронга кўнчилилария тинчлашнинг фаол иштирокчиларига айландик.

О. АБЗАЛОВ, партия ва уруш ветерани, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони.

ТОШКЕНТ АЁЛЛАРИ ЖАСОРАТИ

22 июнда фашистлар Германиясини Совет Иттифоқига хўннаткорона ҳужум бошлаганига 45 йил бўлади. Бу кунини тарих саҳифаларидан варақлар эканмиз, уша оғир кунларга бир назар солаёлик. Шунини халқимиз, аёл киши образи уша вақтларда мамлакатимизга бостириб кирган фашист галайларини тор-мор қилишга қарорловчи Она-Ватан рамзи бўлиб қолган эди.

Ўзбекистонлик қўлвак хотин-қизлар, медицина ҳамширалари, санитария дружиналари сарфиди урушнинг олдинги марраларида душманга қарши кураш олиб бордилар. Қўллаб хотин-қизлар жангчиларга халқдан мактуб ва совгалар келтирган делегациялар составиди фронтга йўл олдилар. Серкўб дийр кишилари ўзларининг шонли фараздларини — тошкентлик қиз, Ленинград мудофасада қатнашиб, жанговар Қизил Байроқ ордени билан мукофотланган мерган Зебоҳон Ганиева, разведчики Азиза Қалаиди, разведчики билан ҳақли равишда фахрландилар. Аёлларимиз фронтга кетган эркаклар ўрниларини санаот корхоналариди, завод-

ҳарбий таълимни ўрганяман. Керак бўлса фронтга жўнаймаман» деган эди. Бу қарордан сўнг, бир ойнаинг ўзиди Тошкентдаги Октябрь революцияси заводиди 438 хотин-қиз қабул қилинди.

Уруш бошланганди икки ой ўтгач, Тошкент корхоналариди 20 минг аёл ўз ихтиёри билан ишга келди. Ишчилар билан бир сафда турган ўзбек қолхозчи аёллари ҳам қаҳрамонона меҳнат қилдилар.

Уруш йилларида Ўзбекистонга мамлакатнинг фронтга яқин ва фронт зоналаридан бир миллионга яқин киши, жумладан 200 минг бола эвакуация қилинди. Республикада эвакуация қилинган болаларнинг ўзбек аёллари ўз фарзандларидеқ бағри кенглик билан қабул қилдилар. Мена, деб эслайди шоира Светлана Сомова 1942 йил июлда, урушнинг оғир кунлариди, фронтнинг Курск, Орел участкасида жангга кириб кетадган аскарларга Фафур Гуломнинг «Сен етим эмассан» шеърини бир неча марта ўқиб бершига тўрри нелган эди.

1942 йилнинг ўшадаёқ 2 минг 323 бола Тошкентда жой олдилар ва меҳрибон оналардек оналарига, ширин сўз тарбиячилар қарамонига ўтдилар. Баҳри ва Шоаҳмад Шоаҳмадовлар турли миллатта мансўб 14 болани тарбиялаб, воёга етказдилар. Уларнинг ҳў жасорати В. И. Ленин номидаги СССР халқлар дўстлиги саройи олдиди қад кўтарган ёлғорликда ўз ифодасини топган. 1943 йил охирига келиб, Ўзбек оилаларида ҳаммаси бўлиб, 4 минг 872 бола тарбияланган эди. Биз совет ватанпарвар хотин-қизлари жасорати билан чексиз фахрланамиз.

Ҳозирги кунда Ўзбекистон хотин-қизлари халқ ҳўжалигининг барча тармоқлариди актив қатнашмоқдалар. Коммунистик партия, Совет ҳўкумати хотин-қизларга ўз истеъдодларини, қобилиятларини ҳар томонлама намоиш этишлари учун қанчалди раҳмхўрлик кўрсатаётганини ҳар бир аёл ўзининг кундалик ҳаёт тажрибасиди аёнқол кўриб турибди.

М. ҚОСИМОВА,
Ўзбекистон ССР Фанлар академиясини тарих институти катта илмий ходими, тарих фанлари кандидати.

ҚОНЛИ ЖАНГЛАР ЎТГАН ЙЎЛЛАРДА

Тандир қўлиб бокчим ноғоқ,
Ё, рақисинг меҳри жўнибми,
(Раҳмон бува бўлдилар оғоқ)
Саҳатга — хатга қўшбиди...

Уруш Ленинград оstonиди — Душман ҳужудидан омон чиққан у, Сўнги ўнни чангаллаб олинб, Қуршовдан ранглири сомон чиққан у. Бир мовруд бўлди-да ўтганин ўйлаб, Жўндан сувдай хаёли оқар.

Яна қатта сафар мамлакат бўйлаб, Зангор даласига у ваимин боқар.

Ана қатта шаҳар элмон эди, Яйраб нафас олар қўксини тўлдириб. Атлас қийиқ билан сирмалган бели, Раҳмон бува ҳам шод шу қўчаларда.

Чарчаб қолдингизми? Бунга уфлайсиз — Аския қалади сафардошлар.

Билмайсиз, бу йўлдан қандай ўтганимиз, Бир увоқ топганда қирғатга бўлиб, Ақалидин чўнгига қўқрак тутганимиз, Душманнинг қўксига тийғай санчилиб. Мамай қўрғонини қўрғин-қў бутам, Унда хомш тортиб турдин-қў бутам! Қўксимга бошинини урдин-қў бутам! Бобонинг қалибиди ўт ёнар энди, Соҳилдан кетолмас қадамни узиб.

Бобо ниммагадир ишонар энди Қадамни остида ниммадир сезиб. Ана, Украина — бозомдор дийр. Ана, тўқиллардан Днепр мағрур. Бобонинг юраги тепар шиддаткор, Мўйлабини учиди йилтилайди дур. Днепр шонининг қўксиди нотинч, Жанчи юрагиди ҳамлақор тўлқин. Днепр — парвозта шайланган оқ қўш Бобонинг пойнта урар қанотин.

Улуғ Ватан уруши қатнашчиларига Днепр — бу Қудрат Сунон, Днепр — Сафар Хушназар, Каюл, Жамол — мисоли қуюн — Тўқиллар қафтидан солади назар. Ана, чироқлари қачнаб чарақлаб, Меҳмонларни кутар Брест қалъаси Бобо заковатли халқини алқаб, Маҳд этар қудратини инсон боласин. Бобо такорралайди келганда ҳуши... Излайди қадами теккан ерларни, Эслайди ўрмонда «ешер» деб ном олган, Мамадани каби жасур эрларни. Эҳей, бунда қанча номсиз қадрлар, Яйроқлар болшини, қўрғасин — майин. Омон қолганларга тилаб сабрлар, Мунис сингил каби турар оқ қайини. Унга ҳам шу ўрмон бўлган бошана, Унинг ҳам ярас бордир қўксинда, Белорус аёли тугинган она — Дарқамси, мунис — бари эскда. Мама қўрдини ўзини шу жайлари чол, Поёнис ўрмонда бўзлаб юрбиди. Билсанг, у ботқоқор қарғига синган Навқиррон урнини излаб юрбиди. Каерда бўлмасин қайратда қолиб, Бобо сон-саносисиз шўллалар қўрди. Дилчи ҳисларини оинчлаб олинб, Шундай туйғуларга суриниб юрди: Балки, улар розин айта олманган Миллон-миллонларнинг фиғри эди. Балки, улуд жангдан қайта олманган Шайдў жангчиларининг фиғри эди. Тун чўкар, қайну қарағайзорга Пособилликда қорларарах — хайкалар. Бобо ором олар, сокин ҳотурда, Тушга киради мовий пайкалар.

Ўқтам МИРЗАЕВОВ.

РЕДАКЦИЈАДАН: Маёбўт, телевидение, радио, ахборот агентликлари ва нашриёт ёш ходимларининг Улуғ Ватан уруши йилларида Молдавия территориясини даҳарат қилган «Журналист» партизан отряди мемуарларини реконструкция қилиш учун Молдавия Журналистлар Союзи ва Москва ёш журналистлар Советининг маблағ тўлаш ҳақидаги ташаббусини қўллаб-қувватлаган «Тошкент оқишми» гезетаси ходимлари, унинг кўп сонли штетици мухбирлари «Ватанпарварининг маъзур саҳифаси материаллари учун белгиланган гонорарининг ҳаммасини қўйидаги адресга ўтказишга қарор қилдилар: 277000, Кишинёв, шаҳар давлат банкиса бошкармаси, «Журналист» мемориал комплекси учун очилган ҳисоб саноқи 700800.

Редакция бў хайрли ташаббусини қўллаб-қувватлаганлари ва самийин ёрдамлари учун авторларга а миннатдорчилик билдиради.

